

Behoud het dorpse karakter: een fusie die bij Oostzaan past

Advies aan de gemeente Oostzaan vanuit de werkgroep 6. Autonomie

1. Inleiding

De gemeente Oostzaan staat voor een ingrijpende beslissing: de bestuurlijke toekomst van het dorp. De werkgroep Autonomie erkent de noodzaak van een fusie en begrijpt de uitdagingen waar de gemeente voor staat. Tegelijkertijd vinden wij het van cruciaal belang dat Oostzaan haar unieke identiteit behoudt in dit proces. Een fusie moet geen eindpunt zijn waarin het dorp opgaat in een anonieme grotere entiteit, maar een kans om bestuurlijke kracht te bundelen zonder het verlies van de kenmerken die Oostzaan tot Oostzaan maken.

Onze groep bestaat uit een mix van geboren en getogen Oostzaners en nieuwkomers. Deze diversiteit zorgt voor een breed perspectief op wat er behouden moet blijven en welke stappen de gemeente moet nemen om een fusie succesvol te laten verlopen.

Wij verwachten dat het advies van de burgeradviesraad een serieuze rol speelt in het fusiebesluit. Dit traject mag geen formele afvinkprocedure zijn; participatie moet daadwerkelijk invloed hebben op het uiteindelijke besluit. Wij roepen het gemeentebestuur op om niet alleen transparant te zijn in het proces, maar ook expliciet te laten zien hoe de inbreng van de inwoners is meegenomen in de besluitvorming.

2. Wat willen wij? Onze uitgangspunten voor de fusie

De werkgroep Autonomie heeft de volgende kernwaarden en randvoorwaarden geformuleerd die leidend moeten zijn in de fusieonderhandelingen:

1. Behoud van het dorpse karakter en de sociale samenhang

Oostzaan is een dorp en moet dat blijven, ook na een fusie. Dit betekent: geen overmatige verstedelijking, geen grootschalige nieuwbouwprojecten die niet passen bij de schaal en identiteit van Oostzaan, en geen bestuurlijke afstand tot de inwoners. Het gemeenschapsgevoel moet intact blijven.

2. De gemeente moet fysiek en toegankelijk blijven

Een fusie mag niet betekenen dat de gemeentelijke dienstverlening op afstand komt te staan. Oostzaners moeten altijd een fysiek gemeenteloket kunnen bezoeken zonder daarvoor naar een andere gemeente te moeten reizen. Toegankelijkheid en nabijheid van het gemeentebestuur zijn essentieel voor het vertrouwen van inwoners.

3. **Behoud van voorzieningen zoals sportverenigingen en scholen binnen de Oostzaanse grenzen**
Sport en onderwijs spelen een cruciale rol in het sociale leven van Oostzaners. Een fusie mag er niet toe leiden dat basisscholen of sportverenigingen verdwijnen of samengevoegd worden met faciliteiten buiten Oostzaan. Lokale ontmoetingsplekken zijn essentieel voor het dorpse karakter.
4. **Bescherming van het groene karakter: het lint, het Twiske én het Oostzanerveld**
Oostzaan heeft een uniek landschap met waardevolle natuurgebieden zoals het lint, het Twiske en het Oostzanerveld. Dit groene karakter moet beschermd blijven tegen te grootschalige ontwikkeling en bestuurlijke keuzes die de natuur onder druk zetten.
5. **Onderhoud van groen en veiligheid**
Voor deze groep zijn goed onderhoud van groenvoorzieningen en veiligheid in de openbare ruimte essentiële speerpunten. Een fusie mag niet betekenen dat de zorg voor de leefomgeving verslechtert. Duidelijke afspraken over beheer en onderhoud moeten geborgd worden in het fusieproces.
6. **Een fusiepartner die aansluit bij de Oostzaanse schaal en identiteit**
Onze groep is van mening dat een fusie met Landsmeer, Wormerland, Waterland en Edam-Volendam (WOL++) de beste optie is. Deze gemeenten delen een vergelijkbare schaalgrootte, bestuurscultuur en dorpse problematiek. Een fusie met Amsterdam wordt door de groep als de slechtste optie gezien.

3. Waarom is Amsterdam géén optie?

Onze groep is fel tegen een fusie met Amsterdam, en dit is niet zonder reden. De bezwaren zijn zowel praktisch als historisch onderbouwd:

- **Bestuurlijke cultuurverschillen**
Amsterdam is een grootstedelijke gemeente met een totaal andere bestuursstijl dan Oostzaan. Besluitvorming in Amsterdam is log, politiek gestuurd en weinig gericht op maatwerk voor kleinere gemeenschappen zoals Oostzaan.
- **Gebrek aan inspraak en respect voor lokale belangen**
Eerdere ervaringen hebben aangetoond dat Amsterdam zich niet als een betrouwbare partner opstelt. De recente plannen rond de plaatsing van windmolens in de NoorderIJplas zonder rekening te houden met Oostzaan zijn een voorbeeld van hoe Amsterdam zich opstelt als dominante speler, zonder respect voor lokale gemeenschappen.
- **Verschillen in ruimtelijke ordening en beleid**
Amsterdam heeft een enorme woningbouwopgave en kijkt daarbij naar omliggende gemeenten als mogelijke uitbreidingsgebieden. Dit zou kunnen leiden tot woningbouwplannen die niet passen bij het dorpse karakter van Oostzaan.
- **Bestuurlijke afstand**
In een fusie met Amsterdam zou Oostzaan verdwijnen als zelfstandige entiteit en

een stadsdeel worden, zonder eigen bestuur. Dit betekent verlies van zeggenschap en invloed voor de inwoners.

Conclusie: Amsterdam is een volledige mismatch met Oostzaan en moet te allen tijde worden uitgesloten als fusiepartner.

4. Onze fusievoorkeur: WOL++

De werkgroep Autonomie adviseert de gemeente om alles in het werk te stellen om een bestuurlijke fusie met **Landsmeer, Wormerland, Waterland en Edam-Volendam (WOL++)** mogelijk te maken. De argumenten hiervoor zijn:

- + **Vergelijkbare schaalgrootte** – Deze gemeenten zijn qua inwoneraantal en bestuursstijl beter te combineren met Oostzaan.
- + **Dorpse identiteit** – De gemeenschappen delen een vergelijkbare cultuur, waarbij lokaal bestuur en gemeenschapsgevoel centraal staan.
- + **Ervaring met vergelijkbare uitdagingen** – Net als Oostzaan hebben deze gemeenten te maken met de balans tussen wonen, natuur en voorzieningen.
- + **Behoud van invloed en inspraak** – In deze samenstelling blijft er meer ruimte voor inspraak en behoud van eigenheid dan in een fusie met een grote stad.

5. Oproep aan de gemeente

Wij willen de gemeente Oostzaan oproepen om:

1. **De inspraak van de burgeradviesraad serieus te nemen** en deze niet als een verplicht participatiemiddel te beschouwen. De inbreng van de inwoners moet invloed hebben op het uiteindelijke besluit.
2. **Actief in te zetten op een fusie met WOL++**, omdat deze gemeenten het beste aansluiten bij de Oostzaanse identiteit.
3. **Een duidelijke strategie te ontwikkelen om het dorpse karakter en de sociale voorzieningen te behouden** binnen een nieuwe bestuurlijke context.
4. **Een fysieke gemeentelijke dienstverlening te garanderen**, zodat inwoners niet de dupe worden van centralisatie.
5. **Onderhoud van groen en veiligheid te waarborgen** in het fusieproces, zodat Oostzaan leefbaar blijft.
6. **Zich actief uit te spreken tegen een fusie met Amsterdam**, gezien de fundamentele mismatch en de negatieve ervaringen uit het verleden.

Wij verwachten dat de gemeente deze uitgangspunten serieus meeneemt in de besluitvorming en de stem van de inwoners laat doorklinken in de onderhandelingen.

Oostzaan verdient een fusie die het dorpse karakter respecteert en versterkt. Wij rekenen op u.